

Logotyp 	Nazwa instytucji Muzeum Ustrońskie	
Tytuł jednostki / publikacji / fotografii Mieszkanie, „Polityka”, 9.X.1982 r., nr 34(1327), Rok XXV, s. 8.		
Ilość stron oryginału 1	Ilość skanów 1	Liczba plików publikacji 5
Autor Jan Szczepański	Wydawnictwo / zakład fotograficzny Robotnicza Spółdzielnia	Skan okładki
Miejsce wydania Warszawa	Rok wydania / Data powstania 1982	
Sygnatura ---	Rodzaj zasobu (np. zdjęcie, czasopismo itp.) artykuł	
Wymiary (wys x szer) 34 x 11,7 cm	Stan zachowania ---	Charakterystyka skanowanego obiektu Recenzja Jana Szczepańskiego książki Ewy Kaltenberg – Kwiatkowskiej pt. „Mieszkania. Analiza socjologiczna”, podejmującą szczególnie istotną w okresie PRL kwestię mieszkaniową, rozpatrywaną pod kątem socjologicznym.
Hasła przedmiotowe (okres historyczny, postacie, miejsce) XIX wiek, XX wiek, Polska Rzeczpospolita Ludowa, Jan Szczepański, Ewa Kaltenberg – Kwiatkowska,		
Hasła tematyczne (np. miasto, przemysł, kuźnia, letnicy itp.) socjologia, polityka, społeczeństwo, socjalizm, Tygodnik „Polityka”, ekonomia, stan wojenny 1981 – 1983, gospodarka, problemy gospodarcze, strajki, przemysł, budownictwo mieszkaniowe, rodzina polska,		
Prawa autorskie ---		

MIESZKANIE

JAN SZCZEPAŃSKI

Jak informuje „Rocznik Statystyczny 1982” w roku poprzednim przeszło dwa miliony osób spółdzielni oczekiwało na przydział mieszkania. Zważywszy nacisk emocjonalnego napięcia związanego z tym oczekiwaniem jest to potężna siła mobilizująca do działań. Jednakże problem mieszkania nie zaczyna się i nie kończy z zabieganiem o jego otrzymanie i doczekaniem się przydziału. Mieszkanie stanowi zasadniczy wyznacznik ludzkiego postępowania, gra istotną rolę w sukcesie czy klęsce życiowej małżeństwa, przesądza wiele spraw w wychowaniu dzieci, decyduje o pracy i zdrowiu, o sa-

mocherze współżycia zbiorowego w miastach i osiedlach. A z drugiej strony sprawy budowy mieszkań stanowią doniosły fragment rozwoju społeczno-gospodarczego. Kształt mieszkań i osiedli ma swoje reperkusje polityczne i kulturowe. Są więc zagadnienia rozpatrywane przez wiele nauk od technicznych, przez ekonomiczne, społeczne do medycznych. Sygnalizuję w książkę, która stanowi zbiór rozpraw socjologicznych. W słowo wstępny redaktorka tomu pisze: „Adresujemy naszą książkę także do wszystkich, którzy zajmują się problemami współczesnej rodziny polskiej. Mieszkanie traktujemy bowiem jako przestrzeń, którą rodzina włada, dzięki której realizuje swoje zadania i związane z nimi czynności, którą użytkuje w miarę możliwości zgodnie z własnymi potrzebami, systemem wartości i preferencjami. Mieszkanie stanowi także przestrzeń, w której odzwierciedla się treść ról społecznych i pozycja poszczególnych osób w rodzinie” (s. 7—8).

Książka podzielona jest na trzy części. Pierwsza nosi tytuł „Mieszkanie jako problem społeczny. Droga do mieszkania”. Część ta zawiera kilka opracowań: Ewy Kaltenberg — Kwiatkowskiej „Społeczne problemy

mieszkalnictwa i socjologia mieszkania”, Ewy Zaleskiej „Warunki i preferencje mieszkaniowe ludności aglomeracji warszawskiej”, Tadeusza Burgersa „Biografie mieszkaniowe”, Leśny Frąckiewicza „Hotel pracowniczy jako mieszkanie”. Część druga „Wzory i modele użytkowania mieszkania” przynosi: Anny Rębowickiej „Użytkowanie mieszkań — gospodarka przestrzenną”, Anny Górskiej „Typowe sposoby użytkowania kuchni i pokoju dziennego”, Krystyny Lapińskiej-Tyskiej „Wartości określające sposób użytkowania mieszkania”, Sylwii Dobrowolskiej „Pożądane mieszkanie — analiza wyobrażeń”, Juliusza Dominowskiego „Nowy standard mieszkaniowy a funkcjonowanie gospodarstwa domowych”, Zdzisławy Jarząbek „Kultura mieszkaniowa w nowych osiedlach wielkomiejskich”. Część trzecia składa się z następujących prac: Waldemara Siemińskiego „Budynki i osiedla jako przedłużenie funkcji mieszkaniowej”, Jolanty Wierch „Hierarchia elementów stanowiących o atrakcyjności pożądanego środowiska mieszkaniowego”, Gracyny Ungeheuer-Buican „Mieszkanie wiejskie”. Książkę kończą dwa opracowania podsumowujące: Krzysztofa Herbsta „Prognoza-

wanie mieszkania przyszłości” i redaktorki tomu „Mieszkanie — sprawy ważne i sprawy dyskusyjne”.

Przepraszam czytelników za to wyczerpanie tytułów prac składających się na ten tom, ale (poza ułatwieniem pisania recenzji) wyczerpanie to daje pogląd na treść tomu i zakres opracowanych w nim zagadnień. Na czym polega doniosłość tak szerokiego opracowania? Przede wszystkim jest to systematyczna próba ujęcia społecznych zagadnień mieszkania pokazująca, że poza skupiającym na sobie uwagę naciskiem na otrzymanie mieszkania znajdują się problemy także bardzo ważne, niejako odsunięte na plan dalszy przez głód mieszkaniowy. Lecz mieszkanie już otrzymane kształtuje życie swoich użytkowników przez bardzo wiele lat. Dla wielu mieszkańców jest to przede wszystkim miejsce gospodarstwa domowego, rodziny, odpoczynku, miejsce spędzania czasu wolnego. Lecz dla wielu zawodów, zwłaszcza intelektualnych, jest to także miejsce kontaktów towarzyskich, miejsce integrujące rodzinę i włączające ją do społeczności osiedla. A więc jakość mieszkania przydzielonego nieraz na całe pozostałe życie ma ogromny

wpływ na jakość życia jego użytkowników.

Książka pokazuje bardzo różnicowane aspekty społeczne problemów stwarzanych w życiu zbiorowości i jednostek przez taki czy inny kształt mieszkania. Dom mieszkalny nie jest tylko „maszyną do mieszkania” ale jest „partnerem” współtworzącym życie mieszkańców. Tom koncentruje uwagę na mieszkaniach ulokowanych w blokach miejskich, użytkowanych przez „zwykłe” rodziny, pozostawiając poza rozważaniami narastające problemy mieszkań specjalnych, np. dla osób niepełnosprawnych, dalej problemy mieszkań w domach jednorodzinnych, nie dotyczy także mieszkań skrajnej biedy i skrajnej zamożności. Tom daje wgląd w problemy podstawowej masy użytkowników mieszkań w Polsce.

Dalej trzeba podkreślić, że opracowania są wynikiem badań empirycznych, że tezy przedstawione tu opracowań mają dokumentację materiałów faktycznych. Badania były prowadzone w różnych okresach lat 70-ych. Książka jest jednak nie tylko zbiorem opisów, ale formuluje także postulaty pod adresem polityki społecznej. Wskazuje także luki w wiedzy naukowej potrzebnej dla racjonalnego kształ-

owania polityki. Jest więc ta książka bardzo „na czasie”, gdyż poza wysuwającym się na plan pierwszy naciskiem głodu mieszkaniowego, pokazuje istotne zagadnienia, które muszą być systematycznie rozwiązywane, by nie dopuścić do tego, że byłe fakty budownictwo zastąpi problemem milionów ludzi bez mieszkania problemem milionów ludzi nieszczęśliwych z powodu złych mieszkań.

Jest więc ta książka adresowana do różnicowanych kręgów czytelników. Do tych, którzy projektując i budując mieszkania stają się twórcami losów milionów ludzi, do tych, którzy podejmują decyzje o kształcie mieszkań i osiedli, tych, którzy będą z tych mieszkań korzystali, aby mogli sobie uświadomić ten ogromny zakres spraw oznaczonych prostym słowem „mieszkanie” i do tych, którzy badają te złożone zjawiska i procesy wynikające z zamykania się ludzi w czterech ścianach.

Dr Ewa Kaltenberg-Kwiatkowskiej i zespołowi autorstwu należą się słowa uznania.

Ewa Kaltenberg-Kwiatkowska, Mieszkanie. Analiza socjologiczna. PWR, Warszawa 1982, s. 400, nakład 3 tys. egz., 110 zł.